

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a "dohánytözsde"ben.

Új gyáralapítás.

Nemzetünk közgazdasági fejlődésének és emelkedésének egyik igen fontos tényezője az ipar. Szervileg össze van forrva az annak minden egyes ágával, egyiknek előrehaladása épenugy a másiknak is javára szolgál, miért is minden szocialis nemzeti törekvésnek oda-kell irányulnia, hogy a rendelkezésre álló összes erkölcsi és anyagi erejével annak biztos, erős alapot teremtsen.

Ha végig tekintünk az új iparkorszak történetén, beigazolvva látjuk, hogy csak az a nemzet fejlődésképes, melynek közgazdaságában a gyáripár az első helyet foglalja el. Anglia, Amerika, Belgium és legújabbán Németország példátlan gazdasági és ipari fellendülése csupán csak az ipar rohamos fejlődésének köszönhető és különösen azon kedvező körülménynek, hogy ez államok született és vagyoni arisztokratái nem tartják inkompatibilisnek, hogy vagyonaikat iparvállalatokba fektessék, mert belátják, hogy — eltekintve attól, miszerint a hazának tesznek ezáltal szolgálatot, — saját anyagi jólétüket is biztosítják, mivel gyári vállalatokba fektetett tőkéjüket jobban kamatoztatják, mintha az pénzintézetbe vagy földbirtokba volna befektetve.

Hogy csak legközelebbi példát említsék, nézzük meg Németország vagy csak

a szomszédos Ausztriát. Ez államok főurai sőt egyes uralkodó hercegei is számtalan kisebb-nagyobb ipari vállalatnál milliókkal vannak érdekelve. Neveik ott szerepelnek a vállalatok élén, bizalmat kelteve a nagy közönségben annak reális és szolid alapon való vezetése iránt. Össze kell tehát fogni vezető urainknak és pénzkapacitásainknak e téren. Anyagi tehetségök erejével, nevök és nagyságuk teljes díszével és súlyával kell oda hatniok, hogy ezen nagy nemzeti feladatot, a magyar ipar fejlődését elősegítsék. A kormányt — az új iparfejlesztési programjával — mely messzemenő kedvezményt és segélyt nyújt az ujonnan alakult iparvállalatoknak — szintén ezen cél vezeti.

Az alapítási tervezet lényegei.

Korunk ez előrehaladása a közlekedési eszközök kora. Az ipar és kereskedelem, a modern élet ezerféle fázisát mind a gyors közlekedés befolyásolja, kihatással lévén az általános közgazdasági viszonyokra. A vasutak, melyek még nem is igen régen a megkívánt követelményeknek teljesen megfeleltek, ma már csak részben, amennyiben a mai kor emberei nem szívesen kötik szabad akarataukat a közlekedési eszközök előírt menetrendjéhez, hanem akkor akarnak egyik helyről a másikra menni, mikor azt egyéni vagy üzleti érdekük meg-

kívánja. Ezen vágy teremtette meg a legújabb közlekedési eszközt, az automobil, ennek elérését teszi lehetővé az automobil. A világvárosok forgalmát, a modern nemzetek közlekedését már el sem lehet képzelni ezek nélkül, melyek — drágaságuk dacára — oly rohamosan terjednek, hogy bizvásnak és méltán a jövő közlekedési eszközének lehet tekinteni.

Hazánkban is, mely lehetőleg igyekszik lépést tartani a korrall — már igen számos automobil van használatban.

A mostani automobiloknak azonban az a hibájuk, hogy — először: a beszerzési árak igen magas; másodsor: olyan komplikáltak, hogy laikus által nem valami könnyen tekinthető át a szerkezetük, szakembert kell hozzá tartani, tehát az üzemeltetésük is igen drága.

Ezen hibáiknál fogva a mostani automobilokat csak gazdag emberek használhatják, pedig az emberiség tömegét nem a gazdag emberek képezik, mint inkább a gyakorlati életben szereplő kis emberek, kik sokféle módon tudnák használni venni az automobilnak, ha az ára miatt hozzáférhetőnek.

Ezen célnak és igényeknek óhajtottam én megfelelni, midőn olyan kocsit szerkesztettem, melynek üzembiztossága és tartóssága mellett egyszerű szerkezetét a laikus tulajdonos is könnyen megértheti,

A tudós felesége.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

A Szalókiék elegáns estélyén a háziasszony bizalmasan elárulja vendégeinek, hogy eljön a híres Vártóthi Vilmos is, a nagy szakember, tudós, akit máris magyar Edisonnak neveznek. Mivel pedig e kitűnőség csak ritkán és rövid időre szokott megjelenni a bankettjén a megilletődés és kíváncsiság igen nagy és nagy a boszorkodás mindazon önagyságáéknál, kik hiába várták hasonló alkalomra a hírneves urat, noha felesége az ő házi körük elegáns és bizalmas világához csakugy hozzátartozik, mint Szalókiék szalonjához.

De ime Vártóthi Vilmosnak gömbölyű és kellemes szöke felesége csak egymaga érkezik. Mosolyogva, csicseregő hangon köszönt mindenkinek, és négyszem közt odasugott megjegyzéseinek hatásából látszik, hogy észjárása és nyelvjárása kellemes lehet.

— De hát a férje? — kérdezik tőle.

Vártóthiné erre elkomolyodik, vegyítve egy parányi boszankodással arcának kifejezését.

— Eljön, — mondja halkán. — Hiszen tudja, méltóságos asszonyom, tudja, kegyelmes

uram, hogy Vili a tudományok rabja. Most is valami akkumulátor-reform, — vagy micsoda — jött közbe. Disputálnak, számítanak. De eljön.

A híres ember feleségét mindenki nagy tisztelettel fogadja. Még az asszonyok is szeretnék, ha melléjük ülne és kérkedhetnének vele.

A társaságban és a tudós világ híreiben nem eléggé tájékozottak, suttogó hangon kérdősködnék, hogy ki is az a Vártóthi Vilmos?

— A feleségével sokszo: voltam társaságban, de az urát még nem láttam.

— Az egy tömzsi ember, — válaszol a tájékoztatlanok egy jartas ur. — Jeles ember. A hírlapokból sem olvasta a nevét? Az igaz, hogy ritkán jár társaságba, de a tudósok nem is a sonkás zsemlyének, meg a francia konyhának és hazai pezsgőnek élnek. Vártóthi fölfedező, mechanikus, a kötőgép újjalkötője. Többféle szabadalmi patense van, ami eléggé jól jövedelmez. Könyvet is irt, de gyalázatos görög szavakból áll a címe.

— Szeretnék megismerni egy ilyen embert.

— En már akkor vacsoráltam vele szemközt. Kevés beszédű ember. Semmi hencség. Érdekes látni az ily kitűnőségeket, mikor kiszakítják magukat roppant elfoglaltságuk és számításuk polip karjai közül. Napokra is bezárkózik

szobájába. Mondhatom, hogy a lángész — mindig a magányt keresi, mint a szerelmes pár.

A híres ember feleségét körülveszik, mintha medvét táncoltatna. Szónoklatot kell tartania, hogy mentegesse férje késlekedését.

— Vili, szegény Vili! — sóhajt a szép asszony. Mindjárt ebéd után egy technikai bizottságba hívták. Azt kérdem, hát élet az övé, az ő zaklatott emésztő élete? Az egész éjjel megint ákombákomokat, szarkalábakat irt és rajzolt. Szegény Vili! Irtozatos zsarnok a tudomány. Ez az ember nem is él, naponkint össze-törik, pihenésre vágyik. Ugyan hányszor láthatni velem színházban, vagy kötetek? En többször veletek vagyok, most töletek várok balzsamot. Azonban Vili ma bizonyosan eljön, amint valami bizottság sürgős tárgyalásából szabadul.

Ennek igazán megörülnek, s a társaság átadja magát egy összejövetel társas tulajdonságainak. Suttog, nevet, pletykázik, albumokat, divatlapokat néz, teát szűröcsöl, némelyek zongoráznak és hamisan énekelnek. Vártóthiné pompásan érzi magát, mert ünneplik.

Most nyüzsgés, suttogás támad. Mindenki egy zömök urra néz, aki fekete-ember, nagy fejű, borzas szakálu. Kabátja kihajtoján és a mellét vékony, színes selyem zsinórok, mintha valami

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FELE ÜZLETHELYISÉG —

Ma lapunk 6 oldal.

FJNb00000039

miált esetleges üzemakadályok kiküszöbölése a tulajdonos által is lehetővé van téve. Ezen tulajdonságok mellett — az autómobil használatát — ar és üzemköltség tekintetében, szerkezetemmel mélyen redukálom.

A legteljesebb meggyőződésem az, hogy egy ilyen kocsi az autómobil használatát általánossá tenné, úgy hogy orvos, hivatalnok, kereskedő, iparos gazdálkodó, rendőrségek stb. szóval mindenkinek nélkülözhetetlen közlekedési eszköze lenne.

Az sem tévesztendő szem elől, hogy egy ilyen autómobilnak fenntartása, üzemköltsége, sokkal kevesebbe kerül, mint a lóartás.

Találmányomra B. 3979. szám alatt szabadalmat nyertem, igen sok szakember annak egyszerűségét és gyakorlatias voltát elismerte, egy budapesti autómobil kereskedő cég szakértő mérnökökkel a kocsit megvizsgáltatta és kipróbáltatta, irásban kijelentette, hogy hajlandó volna azt forgalomba hozni; továbbá az 1908. május 17-én Budapesten megnyílt IV. nemzetközi kiállításon, hol két kocsival részt vettem, annak zsűrije arany éremmel tüntette ki találmányomat.

Tehát egy feltétlen pozitív eredményre állok itt, midőn arra hívom fel vezető urainkat, pénzkapacitásainkat és a nagyközönséget, hogy részvénytársasági alapon tegyék lehetővé azt, hogy a szükséges üzemtőke rendelkezésemre álljon.

Hogy ilyen gyakorlatias olcsó kocsikat tömegesen állíthassunk elő, mely a többi autómobilgyárak drága gyártmányaival szemben sikerrel és eredménnyel felvegye a versenyt, fő feladat egy megfelelő tőkével, célszerű berendezéssel és szakszerű vezetéssel egy autómobilgyár megalapítása. Magam az autómobil technikát úgy elméletileg mint gyakorlatilag évek hosszú során — részben külföldön — tanulmányoztam, 8 éve szerepelek a gyakorlati életben mint önálló vezető, tehát a gyár

misztikus, de megkülönböztetett szakadásokra hivatva föl a figyelmet. Szőgletesen lép be, hajlong és úgy néz körül, mintha rövidlátó volna.

A háziasszony egyik oldalról, Vártóthné a másik oldalról siet hozzá.

— Milyen kedves ön, hogy végre csakugyan eljött Vártóthi Vilmos ur.

Felesége büszkén és elragadtatással néz rá s valamit gyöngéden fülébe sug, amire a tudós férfi elszántan a karját nyújtja a háziasszonynak. A híres embert majd mindenkinek be kell mutatni, mert csak kevesen ismerik. A házi ur mindig mellette marad. A vendégek nem tudják az igaztól hogy bámulják, kezét szorítsanak vele vagy mit tegyenek. Óméltósága Suhaj Teofilné felbiggyesztett szájjal odsugta Vártóthinének:

— Haragszom rád, hogy én hoztam még el nem hoztad a férjedet.

— Ön bizonyosan fáradt? — kérdezi aggodó figyelemmel a háziur a nagy embertől, ki folyton hajlong, akit a felesége (ki a kérdésre mélyérezést igent int) bevezényel a szülőkör környezettel egy kis kedves terembe.

— Foglajlon helyet! Teát parancsol? Mit parancsol?

Egy inas kis háromlábú asztalkát rak meg porcellánal, üveggel. A háziasszony önt teát, a háziur cognacot s egész edény- és üvegkiállítás rendeznek előtte. A hölgyek elfelfiriznak mellette, a férfiak szeretnék kitalálni, hogy milyen rendjellek valók a színes zsinórokra. Miért is nem teszi föl, miért tesz kíváncsivá mindenkit.

— Egész mostanig dolgod volt, édes Vilmos? — kérdezi a tudós felesége és gráciával

műszaki részének vezetését magamra vállaltam.

En mint a dolog megteremtője, mindaddig míg a befizetett tőkének 6% kamatát az üzlet be nem hozza, a működésemért járó szerény havi fizetésemen kívül semmiféle jutalékot nem kívánék. Csak azután, ha a nyereség a tőke kamatait fedezi, találmányom díjazásául a tiszta nyereség 50%-át igényelném.

Rentabilitás.

Szükséges volna 100.000 korona alap-tőke, mely talán 200 koronás részvényekben volna befizetendő.

Egy kocsinak a nagybani előállítására 1300 korona, eladási ára 2600 korona. Ha az első évben csak 50 kocsit készítenénk, $1300 \times 50 = 65.000$ korona nyereség, mely megfelel a tőke 32,5%-ának.

Kocsimat ca 15 féle formában tudnám készíteni. Ezen körülmény a kocsi sok oldalu használhatóságát és elterjedését biztosítja.

Tervem az, hogy a kocsi motorját egyéb ipari célra is lehessen használni, pld. a szikvizgyártó befoghassa a kocsi motorját szikvizgép hajtására és mikor a szikviz kész, ugyanazon motor segítségével azt kihordja. Igen sok ehhez hasonló alkalmazhatóság fordul elő a gyakorlati életben, melyet lassankint mind fel lehetne ölelni és amely mind a kocsi elterjedését mozdítaná elő.

Székesfehérvárott, 1908. szept. hó.

Bory József.

Davos.

Schweiz Graubunden kantonjának szívében fekszik a világhírű Davos, hol a tüdőbetegek ezrei keresnek enyhülést, gyógyulást. Maga az üdülőhely egy völgykatonban fekszik, öreg hegyek védelmezik, vagyis inkább garnirozzák, izlettessé, élvezhetővé teszik a hegyi levegőt a betegek számára, megakadályozzák a rossz tüdő ellenségét, a szelek garázdálkodását.

igazítja meg félrecsuszott nyakkendőjét. — Ne igrály olyan kötyogosan és kérd meg a háziasszonyt, hogy koccsintson veled.

A tudós megtölti az azurkék poharat és ráveti szemét a háziasszonnyra.

— Becses egészségére!

A tudós nem a gyomorbaiban szenvedők közé tartozik s bizonyos időbe kerül, míg a kiváló szemlem a saját belső lényének igénye és a porcellánok kinkáló tartalma közti egyensúlyt helyreállítja. Piros arca mosolygós válik és csillogó szemekkel néz körül.

A háziur nagy tisztelettel szól hozzá: Gyönyörű hivatás, ha az ember a tudománynak szentelheti életét. — Bizony. — Csodákat művel a tudomány. — Csodákat. — Önnek bizonyára már föl sem tűnik. — Mi? — A tudomány csodálatos alkotásai. — Ugy, igen!

— Oh az én drágám természetesen talál mindent — szolt itt közbe Vártóthné.

Epen akkor jön be a szobalány, oda siet Vártóthinéhez és egy levelet ad át neki.

— Mi az? Már távoznunk kell? — kérdezi gyanakodva a tudós.

— Valóban eltaláltad szegény Vili, — felel a szőke asszony. Sürögösen hívják.

— Most éjjel? — riadnak föl meglepetve, akik érdeklődnek a tudós jelenléte iránt.

— Próbá valami új világító gázzal, mely a víz alatt is ég, — magyarázza a tudós felesége.

— Egészen megfeledkeztem róla, — dörögögi a tudós. De talán még korán is van.

— Már tíz órákor ott kellett volna lenned,

A gyógyulásban a főszerepet játssza a levegő és a fekvőszék (liege-stuhl). A levegő olyan mint egy jól összeállított recept, magába foglalja mindazon alkotórészeket, melyek a beteg szervezetére hatnak. Ritkább, nem nehezedik oly ólomtúllyal az emberi szervezetre s így a molekulák világban mozognak, ami az anyagcsere, a testi súly gyarapodását és erősödését idézi elő. A vérben szaporodik a piros vértestecskék száma, melyek a bacilusokkal könnyebben megbirkóznak.

A csapadék, mint általában a hegyes vidékeken, sok, évenként körülbelül 140—150 napot az esőzés és havazás foglal le magának. A hó a főszezonban középszámtással elér 5 méter magasságot. Nálunk, különösen nagyobb városban a havat, mint kelemetlen vendéget fogadják, iparkodnak kiküszöbölni; Davosban örvendő üdülőzük, hatalmas henger-készülékekkel összépreselek, hogy tovább megmáradjon. Ez a nagy mennyiségű hó nemcsak újdonságával hat, hogy téli mezbe öltözteti a kis városkát, hanem: hasznos is hajt, portalanítja a levegőt, a nap sugarakat nem nyeli el telhetetlenül, hanem visszabocsátja s így a különben mérges levegőt egész kelemessé teszi, ugyannyira, hogy a fekvőszék megmozdul, a paciens kezd kivédelni a téli bundából, lábzsákból, meleg takarókból s egészen tavasziasan érzi magát.

A hó néha három napon át is esik, úgy neki keseredik, mintha temetni készülné, mintha el akarna temetni a völgy-várost, tart egy kevés pihenőt is, de csak azért, hogy utána nagyobb erővel eshessék. Midőn a tél-apó megragazza szakállát, nemcsak sűrűn hullatja a hóhelyeket, de úgy behálózza az egész vidéket, hogy a városka egy nagy szürke golyónak látszik ki. Ha a tél-apó bevégezte munkáját — megjegyзем, nem gorombáskodik, mert a szél nem áll rendelkezésére, kezd mosolyogni az életadó nap; a kura ilyenkor gyorsan halad, mert van „Licht und Luft.“

A türelmet nemcsak a fekvőszék teszi próbára, de a havazás is. Eleinte gyönyörködik az ember a hóhelyek sürgölődésében, amint kergetik egymást, de később megunja. Néha beszökik a szél, üzi-hajtja a hóhelyeket, melyek olyanformán játszanak, mint mikor a méhek eresztenek. Minél erősebben süt a nap a kibocsájtott rajra, annál erősebben döngögnék a hóhelyek is; minél erősebben lehel közejük a szél, annál vigabban fickándoznak és jó kedvükben átlélik a határt, reá szállnak a fekvő-székeken pihenő paciensekre. Hogy élvezetet szereznek-e vagy boszuságot, az teljesen az egyéntől függ.

A köd a legnagyobb ritkaságok közé tarto-

— Bocsánat . . .

E szavakkal a tudós föláll.

— De édes Jellem, ha nem mennél el, — kérleli a felesége. — Mert azért, hogy a miniszter is ott les, nálad nélkül is elégethetnék a gázt.

— Bocsánat, mennem kell.

A zaklatott tudósunk csakugyan el kell menni, mert hívja a tudomány. Suhaj Teofilné egy kézszerítással erőszakolja ki ígérét, hogy legközelebb hozzá is elmegy. Szegény felesége nem győzi eléggé mentegetni férjét, akinek minden perce oly elképzelhetetlenül drága.

— Ime ismét özvegy lettem! Borzasztó zsarnok a tudomány és a kötelesség.

De önfelelődozó emberek enyhíteni igyekeznek a zsarnokság csapását.

Ejfélikor a híres férj még ott ült abban a dolgozó szobában, melynek késő éjjel is világló ablakára oly nagy tisztelettel néznek föl. Előtte palack, szóda víz, meg néhány filléres fűzet valami regényből. Mikor a felesége haza érkezik, már abbaahagyta az olvasást.

— Ma ismét olyan faragatlan voltál, mint máskor, — kiált az asszony éles hangon. — Oh, hol van még egy másik olyan boldogtalan asszony, mint én, a kinek rejtgetni kell az urat, nehogy szegényt valjón vele. Es én még hírnevet is szerzek neki, holott más asszony az ilyen férjnek egyéb nevet szerez.

Vártóthi Vilmos nagy füstöt fu és összefonja mellén a két karját, minni valami formátlan bronzbábvány.

Kazár Emil.

zik. A levegő száraz, a fákkal borított hegyek mintegy megcsapolják a nedves levegő-réteget, mire a völgy-katlanban elérül. Szélmentes, az ujjainkon megszámlálhatjuk ama napokat, midőn valami módon az öreg hegyeket, az öröket kijátszva a szél beszólik és iparkodik a kurát megzavarni.

A nap öltözteti ünnepi ruhába a levegőt és a vidéket s teszi orvossá. A napfény erősebb és gazdagabb tulviolín színekben, melyek könnyebben és gyorsabban végzik ki az erőszakos és éhes bacillusokat.

A nap itt sokkal később kel fel, nem mintha lustább lenne s tovább aludna, hanem egy erős, mogorva hegy széles hátát eléje tartja, csak miután azt felmelegítette, bocsátja sugarait a völgykatalanban elterülő városkára, hasonlóan este korábban meg nyugodni, siet most már nem annyira a másik öreg hegy hátát melegíteni, mint inkább ama gyönyörű alpesi esti pírrel bevonni, mely lebilincselő, óibajoló képet nyújt a szemlélőnek.

A másik egészséget reparáló tényező: a fekvőszék. Amilyen kecsesen mosolyog — hisz nyugalmat ajánl — ép oly — talán nem sértjük meg — kegyetlen, azért legjobb vele mindjárt kezdetben — jó barátságot kötni és megfogadni, hogy kitartunk, ha nem is a sirig, legalább az egészség helyreállításáig. A betegnek nyugalomra van szüksége, addig, akkor nyugszik, míg jól esik. Davosban a fekvőszék egyik specialitása, hogy szigorúan előírt orvosi rendelésre kell feküdni. Ez az orvosi rendelet ama Eris-alma, mely a beteget a fekvőszékkel összekülbözteti; szeretnének válni, vagy legalább is nem oly sokat együtt lenni.

Némi tájékoztatásul alkalmasnak vélek egy skeletont felhozni, melyet a patientsnek kell kitölteni. A könnyebb betegek számára Turbán d. orvos szanatóriumában a következő regula van kifüggesztve.

7 óra	Felkelés
7 $\frac{1}{2}$ "	Reggelizés
8 "	Douche
8 $\frac{1}{2}$ —9 $\frac{1}{2}$ "	Hegymászás pihenéssel
9 $\frac{1}{2}$ —10 $\frac{1}{2}$ "	Fekvőkúra
10 $\frac{1}{2}$ —11 "	Tizórai
11—12 "	Séta sík helyen pihenéssel
12—1 "	Fekvőkúra
1—2 "	Ebéd
2—2 $\frac{1}{2}$ "	Állás avagy ülés a szabadban
2 $\frac{1}{2}$ —4 "	Fekvőkúra
4—4 $\frac{1}{2}$ "	Ozsonna
4 $\frac{1}{2}$ —6 "	Séta sík helyen pihenéssel
6—7 "	Fekvőkúra
7—7 $\frac{1}{2}$ "	Vacsora
8—9 $\frac{1}{2}$ "	Fekvőkúra

9 óraker az esti tej, 10 óraker lefekvés.

Ha pedig kezdetben megbarátkozunk vele, később nagyon kellemes lesz az együttléte. Az orvosok nagyon kényesek a regula megtartására. Az egyes szanatóriumokban az apácák és diakonisszák ápolják a betegeket. A kath. nővéreknek 45 ágyra egész modernül berendezett szanatóriumuk van, hol a gjengéd gondozás, a szeretetteljes előzékenység a szegény betegek kedvessé, mintegy családiassá teszi az ottléte.

A házak nem képeznek rendes utcasort, nincsenek összeépítve, hogy a levegő és a nap akadály nélkül hozzájuk férhessen, szabad terraszokkal vannak elátva s miként a méhesek a nap felé néznek itt fekszenek és élvezik a hegyi levegőt meleg takarókban jól bepakkolva a patienssek.

Hamár a házakat méhesekhez hasonlítottuk, joggal nevezhetjük a lakóit méheknek. Miként a kis méhek ha a mosolygó nap reájuk bocsátja aranyos sugarait, szétrebbennek, dőnögnek vi rágra szállnak és édes mézet gyűjtenek, a patientsek is — a kik tehetik — ki kelnek a fekvőágyból, ha szép az idő ellepik a hegyeket, melyek kényelmes utakkal vannak behálóztva. Az erősebbek magasabbra mennek, a gyengébbek többször pihennek ezen célra elhelyezett padokon így gyűjtögetik ama édes mézet, a mit egészségnek hívunk.

Az üdülők foglalkozását olvasás idegen nyelvek tanulása, szórakoztató játékok, kártya

stb. képezik. A kártyázásnál vigyázni kell, hogy a 21-es, elfogása izgalomba ne hozza a beteget különben felszökik a temperatura s az orvos látva a temperatur-lisztát az emlékedés után tudakozódik, így a pátiens ki van téve ama veszélynek, hogy orvosi titálmot zavarja meg kedvél-jáékában.

A világhírű Davos melynek jó levegője gyógyító balzsamként hat a rosszul szelelt tüdőre, évenként számosan keresik fel s találják ott teljes gyógyulást, számosan a javulás útjára lépve kellő elővigyázattal lassankint megerősödvé hivatalos kötelességüket teljesíthetik. Természetes nem elég Davosba csak rossz tüdőf vinni, szükséges melléje türelem és bátorság. A türelem, mely a kiszabott fekvés megtartásában testesül meg, helyet készít a kurának, a bátorság segíti a kurát, mintha az a jó davosi levegő önző volna, megvárja a patientstől, hogy az egészség visszaállítása-ban maga is részt vegyen.

Ha a beteg a türelmet és bátorságot oda-szegezi a fekvő-székhez, kellemesebb jó barát lesz és lassankint érezni fogja a kura hatását; egyszer csak mindig jobban és jobban fakad ama zöld bibbó, melyet reménynek hívnak, mely lassankint ama szép, epedve várt gyümölcsöt, az egészséget, hozza meg.

Egy kis reklám-féle.

A napokban egyik veterán ifjusági lapunk került a kezembe. Mindjárt az első lapon a következő címen akadt meg a szemem: *A narancsból lett királykisasszony.*

Persze nem voltam kíváncsi erre a metamorfózisra s a sokat ígérő cím dacára sem olvastam el annak a narancsnak, illetőleg királykisasszony-nak a történetét, hanem helyette konstatáltam, hogy az a jó öreg folyóirat ma már sem nem „hasznos” sem nem „mulattató”.

Egyuttal felvettem komolyan gondolkodó szülők és nevelők előtt a kérdést: igazán annyira erősek vagyunk mi magyarok számban, erkölcsben, tudományban, istenfélelemben, okos hazaszeretethen, hogy megelégedhetünk azzal, ha ifjusági folyóirataink ilyen hiábavaló mesékkel pepceselik a mi serdülő ifjuságunk lelkét? Vagy nincs-e inkább ezer és egy okunk arra, hogy minden téren, mindent elkövessük, amivel fiaink, leányaink lelkét jobba, szebbé, az élet nehéz küzdelmeire erősebbé tehetjük?

A mult század végén nyert patentot az a felületes nevelési irány iskoláinkban, mely azáltal iparkodott ennek a szegény magyar hazának erős, öntudatos nemzedéket nevelni, hogy megtanította az ifjuságot hazafias dalokat énekelni, hazafias költeményeket szavalni, de élni, tűrni, a hazáért áldozatot hozni nem. Hazafias ünnepélyeken ott volt a nemzeti színű kokárda gyermekeink keblén, de belül a szív üres maradt.

Ez a magasabb eszmények nélkül szükölködő, sivár kor ütötte rá a maga szerencsétlen bélyegét a nyolcvanas, kilencvenes évek magyar ifjusági irodalmára s ennek kizsolt emléin növekedett fel az a gyenge, gerinctelen, elvekhez ragaszkodni, elveket áldozni nem tudó magyar középosztály, mely egy szemhunyorítás nélkül türté és türi részben még ma is legszentebb érdekeink, legrágább kincseink sárbatprását s ezek védelmére, visszahódítására a kis újját sem mozdította.

Csak a legutóbbi években mutatkozik némi javulás e tekintetben. Csak ha ez a javulás általánossá lesz, remélhetjük, hogy megszünik az a lármás frázisokban, bankettekben kimerülő hazafiság, melyről annyi maró gúnyval énekelte valamikor a nagy Vörösmarty:

Nagyot iszik a hazáért s felszívit...

Csak hogy egyszer tönne is mar valami.

Ugy érzem, itt az idő, midőn a szülői haz-

nak, iskolának egyaránt mindent el kell követnie, hogy az ifjuság lelkét teljes erővel ránevelje azokra a nagy feladatokra, melyek reá a jövőben várnak.

Ez a gondolat késztet arra, hogy most, az iskolai év elején szülők és tanítók s minden a nevelés ügye iránt érzékkel bíró ember figyelmét felhívjam a nevelés egyik igen fontos tényezőjére, az ifjusági irodalomra.

Pár évvel ezelőt egy uri család vendége voltam. Apa, anya panaszkodtak, hogy alig találalnak jóra való okos könyvet, komoly irányu és mégis mulattató ifjusági lapot gyermekeik számára. A „Mackó urfi kalandjai” „az arányhajú tündérleány,” „Az elátkozott királyfi,” stb. stb., közbe néhány csillogzó hazafias versike, ezekből áll a mi egész ifjusági irodalmunk. Tartalom, mag, tanulság sehol.

Megreszkizotam a kérdést: nem múltóztatnak, kérem, a „Zászlónk”-at ismeri? „Nem” — hangozott a válasz. Pedig akkor már negyedik évét típorta ez a páratlanul kedves és értékes ifjusági lapunk.

Ekkor láttam, mekkora bűne a mi liberális magyar sajtónknak a többi közt az a tendencia mely önzésből, privát érdekből nem vesz tudomást oly vállalatról, melynek alig van párja a világon.

Ekkor határoztam el magamban, hogy apostola leszek a mi értékes, kedves és igazán nevelő ifjusági irodalmunknak. Azóta — dacára a szük működési körnek, melyben mozoghatok — évről-évre 40 előfizetője van tanítványaim körében a „Zászlónknak”, 15 a „Nagyasszonyunknak.” Lassanként a „Kis Pajtás” pajtásai is szaporodnak apró nebulóim között.

Hála Isten, a jó példának is van itt-ott követője. Két év óta akad néhány jó lélek ismerőseim sorában, kik szegényebb sorsu, érdemes tanítványaim számára a fent említett lapok egyikére-másikára előfizetnek. Az egyik az idén már egy új előfizetőt is hozott. Ugy szerzte, hogy a mult évben a saját lapját kölcsönözte ki neki olvasásra.

Gondolom, ilyen formán lehetne a mi értékes, de elhanyagolt, ismeretlen keresztény ifjusági irodalmunkat felvirágoztatni. Tudtommal a helybeli iskolák mindegyikénél van valaki, aki lelkes apostola ennek a nagyon fontos, mondhatnám, szent ügynek. Azért a jelen alkalommal csak arra szoritkozom, hogy a szülőkét kérem: álljanak be ebbe a becsületes, érdemes, hasznos munkába. Minden valamirevaló család gyermekének meg van a maga ifjusági lapja. Tegyük róla, hogy ez a lap olyan legyen, mely segít a mi nagy munkánkban azáltal, hogy gyermekeink kedélyét okosan szórakoztatja, lelkét nemesíti, Istenhez közelebb viszi. Értékes, tartalmas, tanulságos olvasmányokkal és nem a „narancsból lett királykisasszony” történetével.

A Kis Pajtás előfizetési ára egy évre: 6 korona (Budapest, Thököly-ut 16.); a Nagyasszonyunké: 4 korona (Győr); a Zászlónké: 2 korona (Budapest, Damjanich-utca 50.).

Dornis István.

UJDONSÁGOK.

— **Az örökimádás templom felavatás ünnepélye.** Tudvalevőleg kedden szentlelkű föl nagy ünnepélyességgel Budapesten, az Üllői-uton épült gyönyörű templomot. Annnyiban is érdekelhet bennünket ez az ügy, mert alig van e hazában katolikus ember, aki ne segítette volna e fontos

istenháznak köveit, tégláit adományával — ki fillérekkel, kis koronákkal — összehordani. Az új templom mellett épült föl az örökmádás apácának zárdája. E templomban egész éven át minden nap ki lesz téve imáadásra a Oltárszentség. Ez lesz tehát a legdrágább és legkedvesebb hely a fővárosban s a hívő lelkek szívesen és örömmel fogják felkeresni, hogy ott az élet forrásánál erőt és kitartást merítsenek. A felszentelés napján est fél 6 órakor lesz az új templomban az első szent beszéd, a melyet a mi megyéspüspökünk, Prohászka Ottokár fog mondani.

— **Személyi hir.** Széchenyi Viktor gróf főispán holnap érkezik haza Csehországi birtokáról. Hétfőn már átveszi hivatalának kezelését.

— **Új gyár városunkban.** Lapunk vezető helyén egy érdekes tervezésről adunk hírt. Egyelőre csak a tervezésre hívjuk fel olvasóink figyelmét. Nem kérünk se pénzt, se aláírást, hanem csak azt, hogy méltóztassék elolvasni a jelzett cikket és méltóztassék gondolkozni annak tartalma felett. Lapunk olvasói előtt épen nem ismeretlen a Bory-név. Nekünk imponál ennek a fiatal emberek a tudása, páratlan ambíciója, lelkiismeretessége s ami magyar emberben olyan igen-igen ritka tulajdonság: a *munka* éjjel-nappal, a küzdelem nehézségeivel, el nem csüggedés a sikertelenség esetén, az a gondolat, hogy ha tiszser kell nekivágni valaminek, lelkükben él a gondolat, hogy még huszszor is szívesen kezdik a dolgot újra, mert annak a tervnek *sikerülnie kell, ha török, ha szakad.*

Bory József készített egy új módi gépkocsit (automobilt), egyszerűbbet és sokkal olcsóbbat mint a többi. Hogy jó, mutatja az, hogy ő maga vígan jár rajta, hogy a nemzetközi automobil-kiállítás bírálóbizottsága nemcsak alkalmas voltát ismerte el, hanem aranyérmét adott a fiatal technikuskának. A budapesti sajtó, a tulipános sajtó nem vett róla tudomást, mert Bory még most szegény ember. Most még csak egy-két gépje, meg tudása, meg ambíciója van; — a többi ezután jön; pénzen vett dícséretre nem vágyhatott, a szentmárkteri galambok utánzóit nem etette a tenyeréből.

Az ilyen kufár lélekkel szemben mutassa meg az intelligens közönség, hogy a magyar embernek nem muszáj külföldre kivándorolnia, ha valamit elérni akar. Megélhet minálunk is, ha esze, szíve és becsületes munkára való törekvése van.

Csak ezt akartuk mondani!

— **Barna Margit.** Ez a kedves név nekünk immár egy nem kedves fogalom. Két év előtt a helybeli felsőbb leányiskolába választottuk be tanárnőnek. Önagsága úgy tette szerencsétlenné a tanügyet, hogy hónapokon keresztül különböző hónapokkal előre jelzett motiók miatt megfosztotta az iskolát drága jelenlététől. Az iskolaszék dühögött, irt beszélt, ostromolt, helyettesített és fizetett, mint egy török császár — Önagsága pedig üdült és minden valószínűség szerint kitünően mulatott a mi tehetetlen mérgezőnkön. Aztán az iskolaszék egy igen nagyott lélegzett abban a bálga hitben, hogy teljesen megszabadult Önagságától. Dehogy! Az iskolaszék volt olyan szíves, hogy önagságának díjlevelet adott, ennek

a díjlevelének értelmében önagsága föntrtarthatja a kedves összekötötést velünk s nekünk fön kell tartanunk a nem kedves összekötötést vele. Most önagságának egy esztendei pauza után, a mig térdig járt a rózsába, eszébe jutott, hogy nem, nem, nem, nem, nem, megyünk mi innen el s kijelentette hogy visszajön, ha tetszik ha nem tetszik, mért ő ragaszkodik hozzánk. A miniszter, jobban mondva a bíróság szintén kimondotta, hogy Barna Margitnak jussa van hozzánk. De mégis egy feltétel alatt: ha 14 nap alatt az állást el nem foglalná, a város gondoskodhatik annak betöltéséről. No: most már csakugyan kíváncsiak vagyunk, mit csinál ő nagysága? Szerencsétlenség bennünket, vagy végleg és visszavonhatatlanul megfoszt drága jelenlététől.

— **Kinevezések a vármegyén.** Széchenyi Viktor gróf főispán Taucz János-Szent György kórházi irnok-ellenőrt központi szolgálatra osztotta be; helyére Heigerl Gyula váli irnokot nevezte ki az alispán. Váli irnokká Lencsés Ferenc központi díjnok, Lencsés helyébe pedig Gruber Sarolta gépírónt osztott be.

— **Olvasóink figyelmébe** szívesen hívjuk fel az „Egy hős reklámjele” cikkünk élvezetesen megírt tartalmára. Aki követi, hálával fog a jóakaratu figyelmeztetésre gondolni.

Nyilatkozat.

Alulírottak a különböző megtévesztő információkkal és vallomásokkal szemben kijelentjük, hogy az Új Lapban és a Fejérmegyei Naplóban Lhotka István és a bognármesterek ellen megjelent cikkek összes adatait elejétől végig Angeli Nándor — és csak Angeli Nándor — székesfehérvári tanító szolgáltatta. Figyelmeztetésünkre, nődön ártatlan emberek esetleges meghurcolásától őt óvtuk, mindenkor azzal felelt, hogy a bizonyítást teljes mértékben magára vállalja, és a bíróság előtt esküvel és tanukkal fogja állításait igazolni. Mi a cikkek közreadásába egyedül csak az általa nyújtott biztosítékok mellett mentünk bele.

Ezen nyilatkozatunk igazára készek vagyunk bármely forum előtt az esküt letenni.

Ha Angeli Nándor ezen nyilatkozatunkkal megelégedve nincs és ha van hozzá erkölcsi bátorsága, keresse igazát a bíróság előtt.

Hogy az augusztus 26-án tartott törvényszéki tárgyalás alkalmával tett vallomása a fent jelzett ígéreteivel és bizonykodásaival nem egyeztek meg, az a tárgyalás jegyzőkönyvéből kitűnik.

Angeli Odón dr. azon kijelentésére, hogy Angeli Nándor kéncze fehérvári egyesületben visel tiszviselői állást s hogy ez a körülmény biztosítja az ő nagyságát, egyedül csak azzal feleltünk, hogy ha ezen magára vállalt kötelességét mindenütt úgy teljesíti, mint a belv. kath. körben, a keresztény kereskedelmi alkalmazottaknál és a Felsővárosi és Vízivárosi Körben, amely egyesületeket mi is ismerünk, akkor az ő nagyságából és lelkiismeretességéből se elvenni valónk, se hozzáadnivalónk nincs.

Székesfehérvár. 1908. szeptember 5.

Dr. Vass József. Ketskös Elek. Bilkei Ferenc.

— **Az Országos Pázmány-Egyesület zárandoklata.** A Pázmány-Egyesület római zárandoklatának előkészítő bizottsága naponta délután 5 órakor ülészik a Pázmány-Egyesület olvasótermében. Naponta sok új részvevő jelenkezik s különösen 52 koronás módzatra akad sok zárandok. Sok kérdézősködés vonatkozik arra, hogy lehet-e Nápolyba s Lorettóba eltérni, ilyen kitérésekhez azonban a rendezőség nem ígérhet kaulazolást, mivel a mostani alacsony árak mellett

éppen csak a tervbe vett egyenes utat lehet megtenni.

A zárandoklat egyik irányja kizárólag száraz földön vezet: Budapest déli vasúti állomás, Cormon, Bologna, Florenca, Róma s ugyanis vissza. Árak odamenet és visszaérkezéssel, valamint Rómában öt napon át teljes ellátással, I. osztály 240 korona, II. osztály 185 korona, III. osztály 120 korona.

A másik utitány, Budapest Keleti pályaudvartól Fiuméba, majd tengeren Anconába, innen ismét szárazon Rómába visz s ugyanígy vissza. Árak odamenet és visszaérkezéssel, valamint Rómában öt napon át teljes ellátással I. osztály 190 korona, II. osztály 140 korona, III. osztály 95 korona; végül olyanok, kik csak III. osztályú utjegyet, lakast és kaulazolást kívánnak, ellátás nélkül 52 koronát fizetnek.

Jelentkezni lehet szeptember 20-ig az Országos Pázmány-Egyesület elnökségénél, Budapest VIII., Szentkirályi-utca 28. kell és pedig lehetőleg mielő előbb, hogy a szervező bizottság a zárandoklat arányai felől jöleleve tájékozódják s a szükséges intézkedéseket minden irányba megtegye. Az I. és II. osztályú utasok 100, a harmadik osztályúak pedig 40 korona felpénzt fizetnek.

— **A főreáliskola beiratásai.** Főreáliskolánkban még nem értek véget a beiratások, de nagyjában már kibontakozik a jövő év képe. — Eddig beiratkozott 416 tanuló, már eddig is több, mint a tavalyi esztendőben, amikor a tanulók összes száma 406 volt. A tanulók számának fokozatos növekedése már betöltötte az iskola minden zeg-zugát, hovatovább kicsinynek bizonyul a főreáliskola hatalmas épülete. Ez évben egy új osztályt kell nyitni, a III. osztályra beiratkozott 87 tanulót kétfelé kell választani. Az egyes osztályokra cioszó beiratások egyébként a következőképen történtek: Az első a) osztályra beiratkozott 40, a b)-re 41; a második a) osztályra 51, a b) re 51; a harmadik osztályra 87; a negyedikre 43; az ötödikre 25; a hatodikra 23; a hetedikre 27 és a nyolcadikra 17. Ezelőit 4—5 évvel alig kaladta meg a főreáliskola tanulóinak száma a 200-at.

— **Felülfizetések.** A ker. szoc. földmunkások 1908. évi aug. 30-án tartott mulatságán felülfizette: Kiss Kálmán 2 k., dr. Vass József 3 k., Bocskay Ferenc 1 k., id. Horváth Mihály 1 k., id. Vig István 1 k., Cs. Nagy István 2 k., ifj. Csics István 5 k., dr. Lakatos Frigyes 3 k., Szalay Imre 20 f., Orbán Rozália 1 k., Kasal István 1 k., Fiser György 1 k., Krenek Antal 1 k., Hógosi Ferencné 40 f., Halnek Béla 3 k., Pap József 90 f., Mészáros István 80 f., Nagy Mihályné 40 f., Pemmer József 20 f., Hammer Mihály 1 k., P. Nagy István 1 k., özv. Zambó Jánosné 1 k., összesen 30 korona 40 fillér.

— **Vezérkönyv az énektanításhoz.** A Szent-István-Társulat *Tanulók évkönyve* cím alatt kiadott egy kötetet, melynek egyik legértékesebb része Lanzeritsch Antal, helybeli tanító énektanítási vezérkönyve. Míután az új tanterv a népiskola III. osztályában főképen a hangjegy után való éneketelést követeli, e munkának módszere leginkább arra törekszik, hogy a kotta szerinti énektanításhoz szolgáljon útmutatással. Dícséretre méltó szándék és törekvés, mert az énektanítást csakis úgy emelhetjük ki eddigi mostoha sorsából, ha a tanító köteles akarattal, jó szándékát módszeres, teljesen tájékozott vezérkönyv segíti, támogatja. Támogassa pedig a tananyag világos megjelölésével, helyes tanmenetével és alapos módszerével. Lanzeritsch Antal eme pályanyertes munkája e tekintetben a leghelyesebb úton jár. A hangjegy énektanítási első fokának anyagát heti órákra felosztva és módszeresen tárgyalva adja az énektanító kezébe. Jeles munka, megérdemli a legnagyobb elterjedést. A Tanító Ekvönyve szerkesztője Wolmull Ernő, az ismert neveléstani író. A munkatársak közt pedig igen előkelő nevekre adunk, mint Prohászka Ottokár, Giesswein Sándor, Erdős Károly stb. A körülbelül 18 ivnyi vázsonkötésű könyvnek ára 3 korona. A Társulat tagjai és állandó megrendelői 1 korona kedvezményes áron kapják. Ezt az érdemes könyvet nemcsak az énektanítással foglalkozóknak ajánljuk melegen, hanem mindenkinek, aki a népnevelés iránt érdeklődik.

— **A tanévi beírások az ipariskolánál.** Az ipariskolánál az 1908-9. évi beírások f. évi szept. 6. és 8-án d. u. 2 óráig az ipariskola tantermeiben eszközöltetnek.

Mivel a múltban az iskola látogatás idejének megállapítására is, a beíratkozásra is mindig sok nehézség támadt, a következőkre hívjuk fel az iparos-mesterek figyelmét:

1. Utasítsák inasait, hogy beírásra a fent jelzett helyen és időben pontosan jelentkezzenek az igazgatónál.

2. Az egy műhelybe tartozó inasok ne különböző napokon; hanem egyszerre jelentkezzenek beírásra, mivel az igazgató csak így tudja őket gyorsan és biztosan különböző napokra beosztani.

3. A köznapi tanítási idő beosztására nézve is csak addig rendelkezhetik szabadon a beírás napon megtörténik. Ezért ajánlatos, hogy az iparos-mesterek a beírás napokon küldjék el inasait felvételre.

4. A rajztanítási időre nézve az igazgató nem fogadhat el kérelmet a mesterek részéről, mivel két osztály kivételével az összes rajzos-tályok vasárnap délelőtt, tehát egy időben nyertek-otlatást.

5. A taneszközök díja 4 korona. Ezen összegből köteles az igazgató a tanulók részére taneszközöket vásárolni, amiért is mindenkire nézve kötelező a taneszközök díját mindjárt beírás alkalmával lefizetni. Ezen kötelezettség alól csak az nyerhet felmentést, kitanítómestere nevére kiállított szegénységi bizonyítványt nyújt be az igazgatónál.

6. Az építőiparágakon levő inasok téli tanfolyama f. évi nov. 1-én kezdődik; erre vonatkozólag annak idején külön felhívást bocsátunk az iparosmesterekhez.

Tisztelettel és teljes jóakarattal kérjük a tanoncirtó iparosmester urakat, hogy a beírásra vonatkozó fent említett rendelkezéseket és módokat vegye figyelembe annál inkább mivel a már megállapított rendtartást zavar nélkül az iskola igazgatója se változtathatja meg és a beírásra későn jelentkezőket csak azon osztályba tudja beosztani, ahol hely van; ez pedig a mesterekre nézve gyakran nagy hátránnyal jár.

— **Beírások.** A kereskedő tanonc-iskolába való beírásokat szeptember hó 9-10 és 11-én végezzük, mégpedig mindenkor d. u. 3-4. Felhívjuk a kereskedő urakat, hogy inasaitkat pontosan irassák be, mert az illetékes hatóság szigorúan fog eljárni azokkal a főnök urakkal, akik inasaitkat nem fogják rendes időben beírni. A beírások helyisége a régi „Felső Kereskedelmi Iskola.” A beírásnál le kell fizetni a tanítási díjat és el kell hozni az utolsó iskolai bizonyítványt is. A javítóvizsgálatokat szeptember hó 9-én tartjuk meg ugyancsak d. u. 3 óraker. Az igazgatóság.

Zeneiskola! Van szerencsém az igen tisztelt szülők szives tudomására hozni, hogy zeneiskolamba (Távirdu-utca 21. sz. saját ház) a tanítványok felvételét f. évi szeptember hó 1-én megkezdtem. A zeneiskolába kezdők és haladók felvételnek mindkét nemből; hegedű, zongora, cimbalom és ének tanfolyamra. Tandij mérsékelt. Az oktatás az orsz. m. kir. Zeneakadémia tanterve szerint történik. — Tisztelettel **János Zsigmond** zenetanár.

— **Kleptománia.** Sall Jánosné velencei asszonyt hatalmába kerítette a kleptománia. Réme lett a falunak, amihez csak hozzányult ragadós kézzel, menthetetlenül gazdát cserélt. Bekalandozta a vidéket s rendszeren egy garmada lopott jószág-

gal tért haza velencei viskójába. Többször a törvény elé is állították, ahol azon a címen, hogy a kleptomániát nem bünteti a törvény, mindannyiszor felmentették. Városunkban is nem egyszer megfordult már lopás mániájában szenvedő Sallné; ismerőseinél szokott megpihenni, természetesen azok megkarosítása nélkül nem fordult meg házuk tercjánál. Tegnap nyomosabb eset történt vele, miután összelopott egy garmada ruhaneműt, berugott alaposan, úgy hogy az utca porából szedték fel a rendőrök. A kapitányságon 10 napi elzárást kapott, aztán toloncun fogják hazaszállítani szülőfalujába, Velencére, honnét remélhetőleg még sokszor újra kezd kleptomániás vándorutját.

— **Hitelszövetkezeti tagok figyelmébe!** Első rendű cserhasáb áll a tagok rendelkezésére. Akinek szüksége van fára, minél előbb jelentkezzen a Hitelszövetkezet helyiségében (Távirdu-utca 6.)

— **Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó-Egyesület Mentő-Csapata** az 1908. évi augusztus hónap első segítségét nyújtott 54 alkalommal a következő eseteknél: Sérülések 36, belső bajok 12, egyéb bajok 2, öngyilkosság 4. Ezen kívül igénybe vétetett 27 esetben és pedig: betegek szállítása 9, elmebetegok szállítása 12, vaklármá 1, hulla szállítása 5. Mozdogórság 20 esetben. Egyéb helyütt 16, tanóra 4. 1908. évi augusztus havi összmunkák 101 esetben. Az 1908. évben 982 esetben; fonnálása (1898) óta 6315 esetben működött közre.

10 darab kisebb-nagyobb, kiftűnő állatban levő boros hordó eladó. Ottthon kávéház, Kossuth-utca 17.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Soholtt szappant ha használ,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét sajátos előállításának és a legjobb nyersanyagok leg gondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéremélt!
Megtakarít fáradságot és vesződséget!
Kíméli annál fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

— **Cserbogar irtók jutalmazása.** A földmivélségi miniszter a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesületnek kérelmére tekintettel az ez év tavaszán volt nagyobb cserbogar-rajzásra, a cserbogarirtók jutalmazására 1000 koronát utalványozott. Az egyesület most már szélesebb akciót indított ez irányban s különös a tanfelügyelőség és járási főszolgabírák közreműködésével szép eredményt is ér el. Jutalomra 73 pályázó jelentkezett; az összes bejelentett mennyiség 775 hektolitert és 25 liter tész ki; azonban ezenkívül mintegy 500—600 hektoliterre tehető az a mennyiség, melyet olyanok irtottak, kik nem pályáztak jutalomra. Az egyesület a jutalmakat már kiosztotta. No lám! mi történik Sárosban!

— **Tűzvész.** Zichy Nándor gróf Adonyhoz tartozó hatvanpusztai birtokán hatalmas tűz pusztított folyó hó 2-án. Még eddig ismeretlen okokból kigyulladt az ököristáló s a padlásán elhelyezett takarmánnyal együtt porig leégett. A tűz oltására érkezett cseledek csak a lángok továbbterjedését tudta megakadályozni. A kár 10.000 korona, biztosítás utján megtérül.

— **Rablók az országúton.** Vakmerő rabló támadás történt múlt hónapban az Alcsutáról Daruhegy felé vezető országúton. Amint postásfiu az alcsuti postáról Daruhegyre vitte a leveleket két rabló ugrott elő az országút mellett levő erdőből s rablásra készen megtámadta a postásfiut, aki menekülni nem tudott a támadás elől. A rablók elvették postatáskáját, amelyben azonban leveleken kívül egyéb nem találtak. Ezeket, széttépve elszórták aztán elmenekültek. Az adott személyeirásra Pápán a napokban elfogták egy csavargót akit szembesítés végett Alcsutra fogtak szállítani.

— **A szakadó part alatt.** Szép Teréz érdi iskolásleányka a sárgaföldes gödör alatt játszadozott többbedmagával. Eközben megcsuszott a part s rázuhant a játszótelepre. A kis gyerekek riadva futottak szét a veszedelem helyéről, csak Szép Teruska maradt ott, hogy az alázatosan födréteg kárt okozzon benne. Szerencsére a közelben munkások dolgoztak, akik a veszedelem hallatára elősiettek s kimentették a kislánykát végzetes helyzetéből. Így csak könnyebb természetű zuzodásokat szenvedett.

— **Makrancos dinnyeár.** Krisztián Szabó Jánosné asszony dinnyét szokott árulgatni a Zichy-liget előtt. Nem nagyon kelendő a dinnyéje, alig-alig fogy a hatalmas garmada, melyet felutól szállított be olcsó pénzen, hogy vamat húzvarajta, adja tovább. A napokban egy úri asszony állt meg a sátor előtt, vásárlásra készen. Krisztián Szabóné jó árt szabott a dinnyére, amiért aztán az urinó alkura fogta a dolgot. Krisztiánné az alkuváson annyira felhőkent, fogta a dinnyét s éktelen szavak közt az urinó hátához akarta vágni. Valószínűleg megtörtént a csuf eset, ha idejekorán felül nem kerekedik a józan megfontolás a felhőkent asszonyban. Krisztiánné a rendőrségre került, 35 korona pénzbüntetést és 10 korona rendbírságot kapott. Még a dinnye-árlástól is eltűntek.

Mr. Charles Lyon, ki tizenegy éven át Prof. dr. Árkövy (fogorvos) asszisztense volt, minden szombaton rendel a „Magyar Király” szállodában.

Piaci árak. Buza 23.20—23—40, rozs 18.20—18.40, árpa 14.20—14.80, zab 16.—16.20, tengeri 16. korona.

Husarak. Marhahus I. rendű 1.60 k., II. rendű 1.44 korona. Sertésszalonna füstölt 1.60 k., friss K. 1.63

Alba Mozgófényképszínház a vásártéren.

Előadás kezdete este fél 9 óraker. Vasárnap és ünnepnap két előadás, este 7 és 9 óraker.

HIRTLING PAL
KOCSIGYÁRTÓ,
Székesfehérvár.

Üzlet: Tolnai-utca 16. Raktár: Simor-utca 35.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom ússan berendezett kész kocsik raktáromat. Továbbá ajánlom újonnan berendezett bogsnár üzletemet, készletbe tartok mindennemű hímű és hajtó kocsik kerékbakát, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.

Kovács, bogsnár és kocsifényező
tanulók felvételnek.

Mielőtt
szándék: Jelműl: 7. évfolyam
KÖLCSÖN
írászt intézkedniék,
kérjék díjlatamul prospektust.
MELLER L. EGVED
BUDAPEST,
IX. Lánva-utca 7.
Telefonszám: 46-31.

Hirdetéseik jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban, Szt-István-tér 1.

Műtrágya

a legjobb és legjutányosabb árban kapható : a helybeli keresztény fogyasztási szövetkezet fő és fióközletében.

Főüzlet: Szögyény-utca 1.
Fióközlet: Zámoly-utca 33.

LEGJOBB
CIPÓTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

VÉDJEGY.

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bogsnár-u. 2.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védjeggyel ismerhetők fel.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt ugy Magyarországon, mint bármely külföldi államban forduljon a

„Szabadalmi Ujság“ szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. Kérje a SZABADALMI UJSÁG ingyen mutatóvényszámát. 1100.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Székesfehérvárott: Flits Pál és Langraf Gábor és Fia Jókai-utca.
Bicske: Keller Szilárd.
Sárbogárd: Braun Miksa.
Veszprém: Bakos Kálmán.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ

CIM-, CIMER-, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.